

9/8

Garantier för Korea

I förrgår kom samtidigt meddelanden om två skilda former av garantier för Sydkorea. I Söul har utrikesminister Dulles och president Syngman Rhee undertecknat en överenskommelse som utlovar samverkan vid angrepp på någon av parterna inom Stilla havs-området; Amerika förpliktar sig alltså i realiteten att ingripa om Sydkorea än en gång anfallas av Nordkorea och Kina. Detta avtal, som i vanlig ordning skall ratificeras av den amerikanska senaten — med två tredjedelars majoritet —, framstår som en självfallen konsekvens av den hittills förda politiken och kan knappast tänkas väcka motstånd i USA annat än inom den obetydliga kretsen av rena isolationister.

Mera diskutabel är däremot den gemensamma deklaration som avgavs av förhandlarna i samband med avtalets undertecknande. Man förklarade sig vara överens om att verka för en återförening av Korea, ett uttalande som i och för sig endast bekräftar den principiella hållning som både USA och Sydkorea under de senaste åren flera gånger givit uttryck åt. Vidare sägs emellertid att fredskonferensen skall avbrytas om det efter 90 dagar "står klart för vardera av våra regeringar att alla försök att nå våra mål varit fruktlösa", och det betonas att till dessa mål hör "en fredlig återförening av Korea som fri och oavhängig nation". Under de närmast föregående dagarna har utrikesminister Dulles förklarat att Amerika efter 90 dagar skulle dra sig tillbaka från fredskonferensen om kommunisterna uppenbarligen inte var inriktade på att nå någon lösning; redan detta uttalande har kritiserats i Europa, särskilt i England, och även inom den amerikanska senaten. Det förefaller under dessa förhållanden otroligt att Dulles verkligen skulle göra ett kvarstannande på konferensen efter den angivna tidsperioden beroende av om utsikter att ena Korea skulle vara för handen: det är notoriskt att de kommunistiska regimerna inte går med på ett sådant enande under Sydkoreas ledning.

Det förtydligande som Dulles gjorde inför pressen efter fördragets undertecknande bör emellertid göra mycket för att stilla den kritik som återigen gjort sig hörd i London. Utrikesministern satte inte enhällighet som villkor för att fredskonferensen skulle betraktas som framgångsrik. Det var endast om man finge klart för sig att kommunisterna ämnade göra "meningslös propaganda" som man kunde besluta sig för att lämna konferensen. Trodde man sig märka förutsättningarna för ett resultat, kunde man

stanna kvar. Med tydlig adress till England betonade Dulles att USA för sitt vidkommande varje fall inte skulle lämna förhandlingsbordet utan samråd med övriga allierade. Att Dulles över huvud givit Rhee någon utfästelse på detta område anses bero på att den sydkoreanska presidenten gått med på vapenstillståndet endast under denna förutsättning. Man har vid detta tillfälle liksom vid många andra under den senaste tiden anledning till kritik mot den sydkoreanska statsledningen; denna kritik får dock inte drivas så långt att Sydkoreas naturliga behov av säkerhet för framtiden förbises och att man glömmer bort att det är Nordkorea och det kommunistiska Kina, inte Sydkorea, som har ansvaret för kriget.

Den andra garantin för Sydkorea består i att de sexton till Förenta nationerna hörande länder som militärt deltagit i försvaret av Korea i en deklaration förklarat att de kommer att ingripa vid ett nytt angrepp. Till dessa länder, av vilka många deltagit endast med obetydliga styrkor, hör utom USA bland andra England, Kanada, Australien, Sydafrika och Nya Zeeland samt Frankrike, Belgien, Nederländerna och Turkiet. I deklarationen sägs också att följderna av ett nytt väpnat anfall mot Sydkorea "skulle bli så allvarliga att det med all sannolikhet skulle bli omöjligt att begränsa följderna till själva Korea". Förklaringen är, enligt en amerikansk talesman i FN, icke något uttryck för en "formell allians" mellan de sexton nationerna, utan en förnyad bekräftelse på uppslutningen bakom den kollektiva säkerhetens principer och de mål som uppställts för Koreas vidkommande. Icke desto mindre står det klart att det här rör sig om den kraftigaste varningen mot fortsatta angrepp i Fjärran Östern som hittills utsänts från FN-häll.

Den märkligaste punkten i deklarationen är nämligen den nyss citerade satsen, som måste fattas som direkt riktad till Kina: ett förnyat angrepp på Sydkorea kan väntas utlösa ett direkt angrepp på Kina. Diskussion rörande tolkningen av denna sats har emellertid redan uppstått. På engelskt håll har man betonat att ett anfall på Sydkorea inte automatiskt förpliktar England till krig mot Kina och att ett beslut i denna fråga inte kan fattas förrän saken blir aktuell. Även i detta fall kan man alltså spåra en viss divergens mellan amerikansk och engelsk uppfattning, även om den refererade engelska synpunkten inte i något hänseende strider mot ordalydelsen i den av de 16 staterna avgivna deklarationen.

34

12/8

Kanadas val

Som man allmänt väntat vann det liberala partiet en överlägsen seger vid valet till den kanadensiska underhuset i måndags. Partiets majoritet blev visserligen något minskad, men är fortfarande överväldigande, omkring sjuttio mandat över alla oppositionspartierna tillsammans. Det är den femte valsegern i följd efter aderton års liberal regering och från denna synpunkt en märklig sak i parlamentarismens historia. Det konservativa partiet, som bland annat utlovat en sänkning av skatterna på 500 miljoner dollar, vann ett fåtal platser mera än vid 1949 års val, men dess frammarsch var mindre än de mest pessimistiska iakttagare antagit. Något bättre gick det för de båda små oppositionspartierna, socialdemokraterna (Cooperative Commonwealth Federation, CCF) och Social Credit-partiet, som båda ungefär fördubblade sitt mandatantal. Kommunisterna blev liksom vid föregående val helt utslagna. Valresultatet visar att väljarna är belåtna med den liberala regeringens moderata reformpolitik, men kan sannolikt också uppfattas som ett speciellt förtroendevotum för den populära 71-åriga premiärministern Louis St. Laurent.

Valstriden har varit ovanligt mild, och några större överraskningar har inte förekommit vare sig i kampanjen eller i resultatet. Valutgången i de sär-

skilda provinserna bekräftar emellertid på ett slående sätt den gamla iakttagelsen att valjarna i stor utsträckning röstar med ett parti vid de unionella valen och med ett annat vid provinsvalen. I Ontario, där de konservativa har en överväldigande majoritet i provinsrepresentationen, vann liberalerna 52 av 85 platser; i Quebec, där det franskspråkiga katolska partiet, Union Nationale, sedan många år har regeringsmakten, var den liberala majoriteten ännu större. Till och med i British Columbia, där vid provinsvalen för två månader sedan Social Credit-partiet segrade överlägset, fick liberalerna det största antalet mandat. Endast i två provinser led partiet nederlag, nämligen i Alberta, som sedan tjugو år behärskas av Social Credit-partiet, och i Saskatchewan, där socialdemokraterna har majoritet sedan 1944.

Kanadas utrikespolitik skulle säkerligen ha förblivit i huvudsak oförändrad hur än valet utfallit. Den liberala segern är en garanti för att orienteringen förblir densamma som förut. Till de nyvalda medlemmarna av underhuset hör John W. Pickersgill, sedan länge en framstående kraft inom den liberala partiledningen och av ryktet utpekad som premiärministerns blivande efterträdare.

15
70